

A LEA-hadművelet

DOI 10.17047/HADTUD.2019.29.3.59

Az indokínai háború során a mai Vietnám északi szegletében csoportosuló kommunista gerillákról általában az a kép él, hogy folyamatos rajtaiütésekkel, és lesállításokkal zaklatták a franciákat, majd visszahúzódtak az elérhetetlennek tartott törzsterületeikre, a kínai határ közelébe. Ez alátámasztja azt a nézetet, miszerint a gerilla-hadviselést alkalmazó oldalnak, hogy sikert érhessen el, biztos háterszagra, szilárd irányítása alatt álló, őt támogató lakosságra van szüksége, különben nem szállhat szembe sikeresen a jellemzően hatalmas haditechnikai és erőforrásbéli fölényben lévő reguláris ellenfelével. A francia hadsereg 1950 előtt egyértelműen ilyen erő volt, amely kezdetben a gyarmati háborúkra jellemző módon csak katonai alakulatok bevetésével igyekezett megőrizni az ellenállást. Ennek az erőfölénynek a birtokában, a háború első időszakában a hibásan kialakult közvélekedésre rációfólvá, több műveletet indítottak a Viet Minh biztonságosnak vélt háterszágába, amelyek közül összefegyvernemiségével és az érintett terület méretével is kiemelkedik az 1947-es LEA hadművelet.

A francia haderő COIN-műveletei az indokínai háborúban

A francia erők az indokínai háborút egyértelműen gyarmati konfliktusként kezelték, aminek során kezdetben szinte kizárólag a hadsereg tisztogató és egyéb műveletekben való bevetését, valamint az ellenség erővel történő fölszámolását tekintették a megoldás kulcsának.¹ Ez a nézetük a háború előrehaladtával megváltozott, és egyre több, mai terminológiával a felkelésellenes (Counter Insurgency – COIN)² műveletek eszköztárába tartozó módszert alkalmaztak, fölhasználva az ország területén élő egyéb népcsoportokat, és igyekeztek a lakosság támogatásától megfosztani ellenfeleiket.

Érdekes módon, a másik oldalon harcoló kommunisták, a Viet Minh tagjai a szilárd támogatói bázis és törzsterület birtokában éppen az ellenkezőjét tették ennek. A kezdetben döntően gerilla-harcjelzárásokkal küzdő, gyengén felszerelt irreguláris

1 Salgó László: Gyarmatpolitika Napóleontól de Gaulle-ig. Budapest, Kossuth Kiadó, 1977. 209. o.

2 Később, a francia COIN legfőbb teoretikusai, az algériai háborúban is harcoló Roger Trinquier és David Galula ezt nem felkelés, hanem forradalom-ellenes hadviselésnek nevezték (Counter Revolutionary Warfare) ezeket az eljárásokat. Ezzel kívántak utalni egyfelől a kommunista, vagy más forradalmi politikai ideológia elleni harc fontosságára, és egyben az alkalmazott eszközök újszerűségére is, amely nem korlátozódott csak a katonai erő bevetésére.

csapataikat – a kínai kommunisták győzelmével és a támogatás növekedésével a háttérben – igyekeztek minél előbb és minél nagyobb arányban reguláris, harcoló alakulatokká szervezni, amivel végül Dien Bien Phu-nál képesek voltak döntő katonai vereséget mérni a franciákra. Ebből a szempontból bár Giap tábornok vezetésével, de egyértelműen a Mao-i elveket követték, és a gerilla-hadviselés általa is fölvázolt fázisain haladtak végig.³

A franciák tehát a tisztán reguláristól a COIN irányába történő elmozdulást szorgalmazták, míg a másik oldal részéről a csak gerillák alkalmazásáról a hangsúly fokozatosan átkerült a reguláris hadviselésre. Ez alapján hiába van kezdetben jelen az irreguláris fél, a franciák gyarmati típusú hadviselése, azaz a tisztán katonai erő korlátok nélküli alkalmazása a domináns, amiben kevés szerepet kap a lakosságra ható, mai értelemben vett COIN. Ezzel szemben a háború második felében, főleg északon, a szervezetszerű Viet Minh hadosztályok és ezredek létrejöttétől inkább azok tevékenysége dominálja a kommunista fél műveleteit is. Véleményem szerint ezért az indokínai háború vizsgálata a későn megkezdett, vagy kifejezetten sikertelenül végrehajtott COIN-műveletekre lehet példa, így inkább illeszkedik a késői gyarmati háborúk sorába. Érdeemes azonban megjegyezni, hogy a háború tapasztalatainak levonása a franciák részéről nagyon korán megtörtént, és a hadsereg által vezetett újítások rövid idő alatt megjelentek az algériai műveletek megtervezése során.⁴ Összességében tehát elmondható, hogy elkészt és részeiben alkalmazott francia COIN már megjelent Indokínában, de kiforratlan maradt, és csak az algériai konfliktusban érett be ténylegesen.

A Viet Minh törzsterületek

A franciák teljes haditechnikai és a szinte minden tekintetben meglévő erőfölényük birtokában igyekeztek uralni Indokína teljes területét. Az ország északi része azonban két okból sem állt soha teljes mértékben a felügyeletük alatt. Egyfelől a kínai határ közelségéből kifolyólag, a kommunisták utánpótlása itt volt a legjobb. A Viet Minh erők a háború folyamán szinte végig emberi vagy állati erővel igyekeztek megoldani az utánpótlás szállítását, mivel a gépesítettség és a motorizáció foka rendkívül alacsony volt. Így tehát, a viszonylag rövid utánpótlási vonalaknak köszönhetően a gerillák utánpótlásának nagy része folyamatosan rendelkezésükre állt. Ugyanez igaz volt a lojalis lakosság támogatására is, amely a hadkiegészítés és a szállítást végző hordárok szempontjából sem volt elhanyagolható.

A Viet Minh egy nagyjából 15–20 000 négyzetkilométer kiterjedésű, leginkább háromszöghöz hasonlitos területet birtokolt, amelynek sarokpontjaiban három település (Tuyen Quang, Bac Kan és Thai Nguyen) volt. Ezt a területet nevezték a

3 Forgács Balázs: A néppel a népért – korai baloldali partizánműveletek (Marx, Engels és Lenin a forradalmi háborúról). In: Hadtudomány, 2018/2.; http://real.mtak.hu/82569/1/ht2018_2_43_57_u.pdf (Letöltve: 2019. 05. 30.) 44. o.

4 Kemény János: A felkeléssel szembeni hadviselés lakosságközpontú elméletének fejlődése a XX–XXI. században. Phd értekezés, Budapest, Corvinus Egyetem, 2014; http://phd.lib.uni-corvinus.hu/769/1/Kemeny_Janos.pdf (Letöltve: 2019. 05. 29.) 79. o.

franciák „Viet Minh erődjének” (Réduit National Viet Minh). Az ekkor meglehetősen pontos francia felderítés jelentései alapján ide települtek a kiképzőbázisok, amelyekre a modernizálódó hadseregnek szüksége volt, de az ellátást segítő infrastruktúra, az első reguláris alakulatok és maga Ho Si Minh is. Ez a kommunista vezetés részéről nagy merészség volt, hisz Hanoi közelsége egyet jelentett a francia erők közelségével is.

A másik ok, amiért a terület felett sosem terjedt ki a francia kontroll, az a földrajzi adottságokból következett.

Az indokínai hadszíntér sajátosságai

A hadszíntér mind fizikai, mind emberi sajátosságait tekintve egyedi jellemzőkkel bírt. A földrajzi és klimatikus viszonyok alapvetően határozták meg a műveletek tervezését és végrehajtást. Az északi, tonkíni terület áttekinthető jellegű ismertetése, amely a LEA-hadművelet színteréül szolgált, ezért mindenképpen szükséges.

Az Indokínai-félszigeten elhelyezkedő francia gyarmat földrajzi viszonyai rendkívül változatosak. Északon jellemző a nehezen járható, hegláncok és dombok által sűrűn tagolt terep, ami csak szűk folyóvölgyeken keresztül leküzdhető. Ezen a területen csak kevés és jellemzően kis áteresztő képességű út volt, amely inkább a jobban gépesített francia erők számára jelentett korlátozást. A növényzet a hegyi és a sűrű őserdei között váltakozott. Ez utóbbi pedig természetesen a járhatóság további csökkenését okozta. A terület mezőgazdaságát a vizek melletti rizstermesztés dominálta, amely a gépesített műveleteket és a szétbontakozást, valamint a logisztikai ellátást akadályozta.

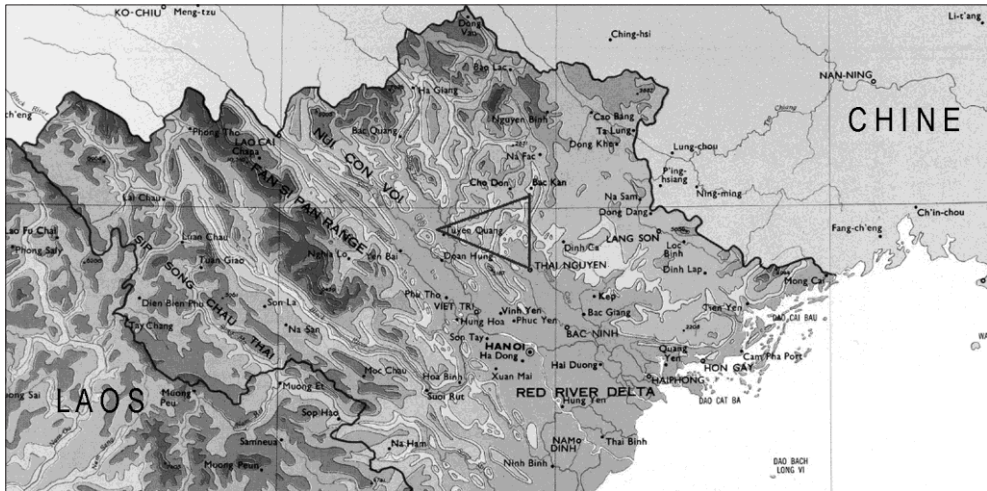
A Vörös-folyó (Song Hong) és Tiszta-folyó (Song Lo) völgyei határolták nyugatról a Viet Minh fő szállásterületét, a mai nevén vietnámi északkeleti régió részét képező Bac Kan megyét (tágabb értelemben a Viet Bac hegyeit) és a szomszédos településeket. Ez a terület körülbelül 130 kilométerrel helyezkedett el északabbra a kiemelt fontosságú Hanoitól,⁵ a francia gyarmati jelenlét egyik központjától.

A térség időjárása korlátozta a műveletek időbeni kiterjedését is, és hozzájárult ahhoz, hogy kialakuljon egy ősztől-tavaszig tartó „hadműveleti szezon”. Ezen túl az erősen csapadékos klíma, a monszun-időszak mindennemű katonai műveletet ellehetetlenített. Az éghajlati viszonyokhoz kevésbé szokott expedíciós erők, különösen a jellemzően európai származású légionáriusok számára pedig komoly egészségügyi kockázatot is rejtett.⁶ Így tehát, egy viszonylag szűk időszak állt rendelkezésére a feleknek ahhoz, hogy a betervezett hadműveleteket végrehajtsák. Ez természetesen az időtényezőt szem előtt tartó, kifárasztásra törekvő gerilláknak kedvezett, míg a katonai győzelmet elérni igyekvő franciák számára hátrányos volt.

5 1947 Opération «Léa»: l'occasion manquée;

<https://www.defense.gouv.fr/terre/actu-terre/1947-operation-lea-l-occasion-manquee> (Letöltve: 2019. 05. 20.)

6 Fall, Bernard B.: *Street Without Joy*. South Yorkshire, Pen & Sword, 2006. (továbbiakban: Fall) 301. o.

1. kép.

A tonkini régió térképe (a Viet Minh bázissterületeinek jelölésével)

(Forrás: Directorate of Intelligence, Office of Basic and Geographic Intelligence,

U.S. Central Intelligence Agency: *Indochina Atlas*, 1970.

http://legacy.lib.utexas.edu/maps/indochina_atlas/txu-oclc-1092889-78336-8-70.jpg [Letöltve: 2019. 05. 31.]

A LEA hadművelet

A művelet tervezése

A párizsi vezetés 1947 tavaszán új főkormányzót nevezett ki Indokínába⁷ annak érdekében, hogy elkerüljék az elhúzódó, költséges válságot, és politikai téren keressék a konfliktus kiegyezéssel lezárásának lehetőségét. Miután ez utóbbira csekély esély mutatkozott, utasították a katonai vezetést Jean Étienne Valluy tábornok, az indokínai francia csapatok parancsnokának személyében, hogy dolgozzanak ki egy nagyszabású támadási tervet, amely rövid úton véget vet a háborúnak.

Az 1947 tavaszán kitört madagaszkári, franciaellenes lázadás azonban a rendelkezésre álló katonai erő megosztását eredményezte,⁸ így Raul Salan tábornok, az északi, tonkini katonai erő parancsnoka⁹ egy meglehetősen vakmerő, a rendelkezésre álló korlátozott erő teljes kihasználásával végrehajtandó művelet megtervezését rendelte el.

7 Valette, Jacques: Les opérations de l'automne 1947 dans le haut Tonkin: les incertitudes d'une stratégie In: *Guerres mondiales et conflits contemporains*. 2014/4.; <https://www.cairn.info/revue-guerres-mondiales-et-conflits-contemporains-2010-4-page-63.htm#pa5> (Letöltve: 2019. 05. 31.) (Továbbiakban: Valette) 64. o.

8 Fall, 28. o.

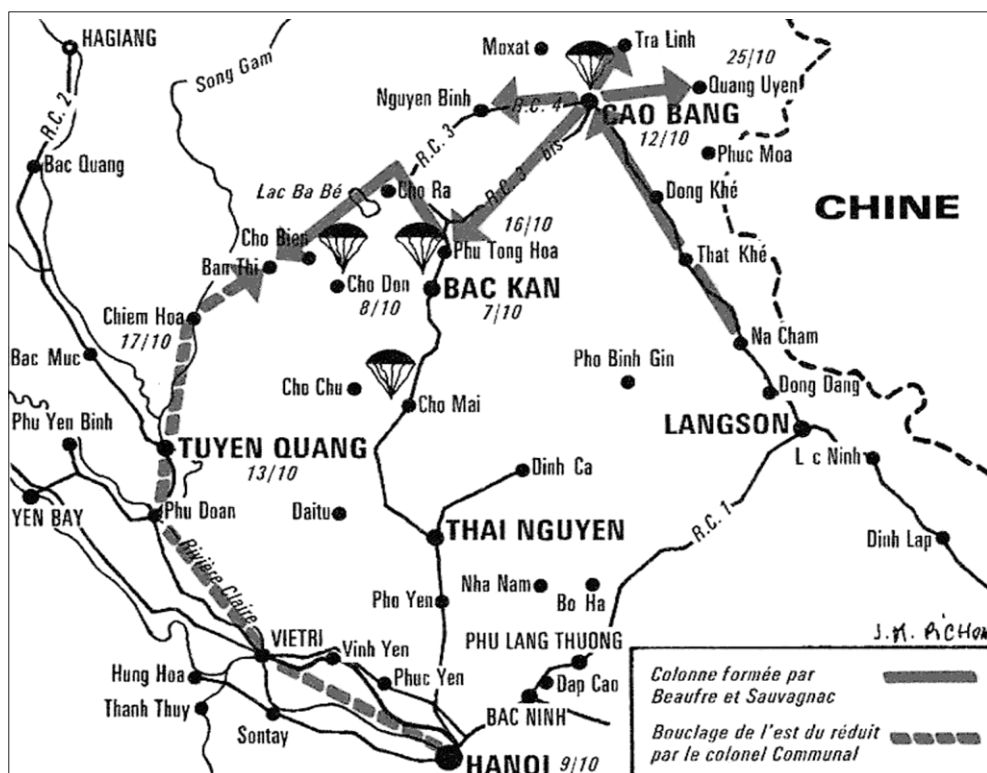
9 Franchini, Philippe: *Les Guerres D'Indochine. De la conquete francaise á 1949*. Paris, Texto, 2011. (Továbbiakban: Franchini) 587. o.

10 Cadeau, Ivan: *La guerre d'Indochine. De l'Indochine francaise aux adieux á Saigon 1940-1956*. Paris, Tallandier, 2015. (Továbbiakban: Cadeau) 203. o.

Ennek kettős célja volt: egyfelől el akarták foglalni a Viet Minh által megszállt területeket, amelyek a kínai határ és Hanoi között húzódtak, elvágva ezzel az utánpótlási vonalakat. A művelet második, nem kevésbé fontos célkitűzése pedig a Viet Minh árnyékkormány és a teljes politikai, valamint katonai vezetés felszámolása volt, amelynek kivitelezése a művelet legkockázatosabb részét jelentette.¹⁰

A művelet, amely a Bac Kan környéki hegyekről és hágókról kapta a nevét, rendkívül kevés COIN-elvet vett figyelembe. Célja egyértelműen klasszikus katonai feladatok végrehajtására korlátozódott, úgymint a terület birtokba vétele, az ellenség ellenállásának felszámolása és erőinek megsemmisítése.

A Viet Minh politikai és katonai vezetésének felszámolása azonban újszerű cél volt a háborúban, amelynek elérését főleg reguláris erőkkel kívánták elérni. Már a művelet megtervezése, céljainak kijelölése is jól mutatja, hogy a francia katonai vezetés nem értette meg az indokínai konfliktus jellegét, sem pedig annak tényleges fizikai és társadalmi kiterjedését, és továbbra is úgy számoltak, hogy egy hadművelettel tartósan pacifikálhatják a gyarmatot. Egy bekerítő művelet sikerrel kecsegtethet egy csatatéren Európában, de az ázsiai dzsungelben hatása legjobb esetben is csak korlátozott lehetett.

2. kép.

Az 1947. október 7-én kezdődött hadművelet egyes hullámai

(Forrás: http://jcr3.free.fr/cahier-journalier/pages/Albums/cartes/pages/carte-ope-Lea-1_gif.htm [Letöltve: 2019. 05. 31.]

A franciák az előzetes számvetések alapján 22–30 000 katona alkalmazásával számoltak, de a madagaszkári események miatt végül csak alig több mint 12 000 fő bevetésére került sor,¹¹ amely nagyban befolyásolta a művelet kimenetelét is.

A művelet tervezése során az összes erőforrást és a terep adottságait is figyelembe vették: két csoportosításban, két irányból: keletről, a szárazföldről és nyugatról a folyók felől indult a harapófógó, míg a meglepésért a légi lépcsőben ledobott ejtőernyősök feleltek. A légierő a teljes légi fölény birtokában biztosította a célterületre való kijuttatást, és a csapatok közvetlen légi támogatását, összhaderőnemi jelleget kölcsönözve ezzel a műveletnek.

A főerőt a Beaufre ezredes vezette „B-csoport” (Groupement B) jelentette, amely Lang Sonból megindulva (folyamatos nyíllal jelölve a képen), a 3. és 4. számú Gyarmati Utakon (Route Colonial – RC) haladt, hogy lezárja a kínai határ felé a visszavonulás lehetőségét. Cao Bang elérése után a csoportnak át kellett vennie az ejtőernyősök feladatát, kijutva Bac Kan térségébe, és föl kellett venni az összeköttetést a hajón érkező erőkkel. Ez a csoport volt hivatott kimenteni a megszorult ejtőernyősöket és elvágni a kínai határt, ezzel az utánpótlási vonalakat. A-csoport főleg marokkói alakulatokból állt, akiket idegenlégiós és gyarmati erőkből egészítettek ki. A B-csoportot 3 gyalogoszászlóalj, 3 harcokocsiszázad és 3 tüzérosztály alkotta, amelyeket egy műszaki zászlóalj és logisztikai elemek támogattak.¹² Összesen 7000¹³ fő, 62 páncélozott jármű és 700 egyéb jármű tartozott az oszlophoz, amelynek Lang Son és Bac Kan között közel 300 kilométert kellett megtennie ellenséges területen.¹⁴

A Vörös-folyón és a Tiszta-folyón fölhajózó folyami csoport parancsnoka, Communal ezredes neve után a „C-csoport” (Groupement C) elnevezést kapta. Állományában 2 gyalogoszászlóaljjal és egy gyenge tüzérosztállyal azt a feladatot kapta, hogy a folyókon fölhajózva (szaggatott nyíllal jelölve a képen), a bekerítés bal szárnyát alkossa, zárja le az ellenség visszavonulásának vízi útjait, és Chiem Hoa térségében vegye föl az összeköttetést a másik két csoportosítással.¹⁵ A-csoport felszerelése második világháborús angolszász partraszállító, valamint kételtű eszközökből állt, és bár a hadsereg gyalogoszászlóaljaira épült, ezeket csak ideiglenesen rendelték hozzá a folyami harccsoporthoz. Állandó része volt viszont a haditengerészeti kommandók állománya, amely alakulat katonái – a speciális felkészítésüknek hála – kiválóan ki tudták használni a folyami és partraszálló harctevékenységekben rejlő lehetőségeket.¹⁶ A franciák ezeket Tengerészeti Támadó Csoportoknak nevezték (Division Navale d’Assaut – Dinassaut), és a LEA hadműveletben bevetett csoport közel 4000 főből, továbbá 18 hajóból állt, amelynek közel 200 kilométerrel kellett az ellenséges vonalak mögé behatolnia.¹⁷

11 Cadeau 203. o.

12 Fall 28. o.

13 Más források szerint 8000 fő.

14 Cadeau 204. o.

15 Valette 70. o.

16 Croizat, Victor (USMC): Vietnam River Warfare (1945–1975). Poole, Blandford, 1986. 65. o.

17 Fall 30. o.

A negyedik, egyben legkisebb csoport Sauvagnac alezredes „S-csoportja” volt (Groupement S). A légi lépcsőben az Ejtőernyős Menet Félbanda (Demi-Brigade de Marche Parachutiste – DBMP) három zászlóalját, köztük az 1. Ejtőernyős Vadász Ezred (1er Régiment de Chasseurs Parachutistes – 1er RCP) 1. és 3., valamint az 1. Ejtőernyős Rohamzászlóalj (1er Bataillon Parachutiste de Choc – 1er BPC) mintegy 1630 katonáját dobták le. Ennek a csoportnak a feladata volt elfogni a Viet Minh vezetését és a többi csoport tevékenységének biztosítása érdekében a fontos útsomópontok (például Cao Bang település) megszállása is.

Az ellenségről a franciák csak hiányos adatokkal rendelkeztek. A francia felderítés az egész háború alatt pontatlan volt, ez pedig a beérkezett információkkal szemben is folyamatos bizonytalanságot szült. Ezen a helyzeten tovább rontott, hogy a humánfelderítés komoly nehézségekkel küzdött, így az erőforrásokat főleg a technikai felderítésre koncentrálták.

A művelet előtti légi felderítés 1947. augusztusi adatai alapján 15 000 és 30 000 fő közé tették a területen lévő ellenséges erők számát. A képek elemzése alapján – helyesen – arra következtettek, hogy a Viet Minh a terepet védelemre előkészítette, a Hanoitól északra, a területükre vezető utakat és hidakat lerombolta, így a franciák a végrehajtásba műszaki alakulatokat is bevontak.¹⁸

A Viet Minh legtapasztaltabb alakulatai, mintegy 2000 fő közvetlenül Bac Kan-t védte, amelyeket, mint az „erőd” központját azonosított a felderítés. Az erőd belsejében további 10 000 jól felszerelt, tapasztalt katona állt, akik a később létrehozott reguláris hadosztályok előfutárai voltak. A teljes tonkini területet összesen 45 000 fő védte, de csupán csak kétharmaduk rendelkezett fegyverrel.

A Viet Minh szállásterületeinek szélén a milíciák, gerillák voltak,¹⁹ akiknek feladata a felderítés és az ellenség lesállításokkal való lassítása volt. A kommunisták 1947–1948 folyamán megkezdték egy második „erőd” kiépítését is, Hanoitól délre.

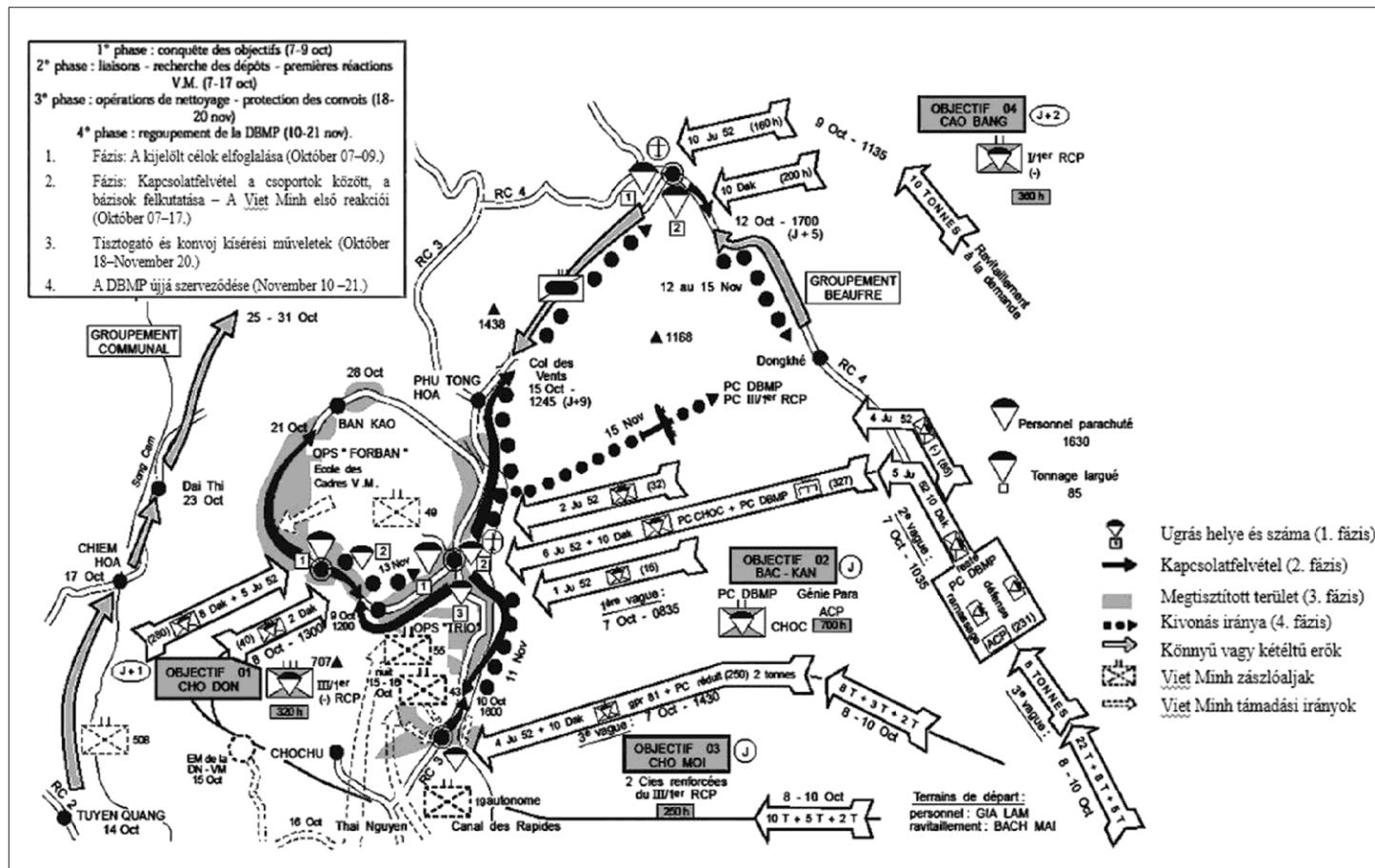
A hadművelet végrehajtása és hatása

A hadművelet 1947. október 7-én reggel 08.15-kor, az ejtőernyősök első hullámának ledobásával kezdődött. Az „S-csoportot” három részre osztották, hogy a rendelkezésre álló szállítórepülőket a leghatékonyabban ki tudják használni. Az első hullám néhány óras harccal délutánra elfoglalta Bac Kan települést (itt fől számolták a Viet Minh propaganda-rádióját, a „Vietnám Hangját” is), az utánuk érkező második hullám a nap végére pedig Cho Mai-t (lásd a 2. képen!). A harmadik hullám csak másnap reggel ugrott, de gyorsan elfoglalta Cho Don települést. Október 9-én ugrott az utolsó csoport, amely Cao Bang települést és fontos hídját vette birtokba. A folyamatosan harcoló ejtőernyősöket október 12-én érte el a keletről érkező B-csoportosítás és a védelem áttörése után közösen megkezdték a művelet második fázisát.²⁰

18 Valette 65–66. o.

19 Valette 68. o.

20 Le Mire, Henri: Histoire des parachutistes français. La guerre para de 1939 á 1979. Paris, Albin Michel, 1980. (Továbbiakban: Le Mire) 111–113. o.

3. kép. A hadműveletben alkalmazott ejtőernyős erők tevékenysége

(Forrás: Le Mire, Henri: Histoire des parachutistes français. La guerre para de 1939 à 1979. Paris, Albin Michel, 1980. 116–117. o.)

A Viet Minh erői rendelkeztek információkkal a közelgő francia műveletről, de az ejtőernyősök bevetése így is rendkívül sikeres volt. A Bac Kan közelében ledobott közel ezer fő²¹ gyűrűjéből épp csak kijutott a Viet Minh vezetése, köztük Ho Si Minh is. A franciák nagyon közel jártak ahhoz, hogy foglyul ejtsék a kommunisták teljes katonai és politikai vezetését!²²

A Viet Minh erők Bac Kan-tól északra, heves harcokban három napig föltartották az előretörő szárazföldi lépcsőt azzal a céllal, hogy addig az ejtőernyősök ellenállását megtörjék, de ez végül nem történt meg. Beaufre ezredes páncélosai október 15–16-án elérték a körülrzárt deszantosokat. A harapófogó nyugati szára október 17-én zárult be, amikor a folyón érkező erők is elérték Chiem Hoa települést, október végére pedig a B-csoport vonalát is.²³

A francia légierő végig részt vett a csapatok ellátásában és támogatásában. A ledobott ejtőernyősök közel tíz napig harcoltak a főerőktől elvágvá, a végig túlerőben lévő ellenséggel, így számukra az ellátás kulcskérdés volt. A légierő 1098 tonna lőszer és egyéb anyagot dobott le a hadművelet folyamán, amely során a pilóták 1312 órát töltöttek a levegőben.²⁴ A csapatok közvetlen légi támogatását a légierő Spitfire IX. típusú vadászgépei látták el, amelyek 58 bevetést repültek, és 631 órát töltöttek a levegőben, aminek során 43 tonna bombát dobtak az ellenségre.²⁵ Ez alapján elmondható tehát, hogy a művelet erős összhaderőnemi együttműködésre épült.

A tisztogató műveletek következtében a Viet Minh délre szorult, de ez azzal a veszéllyel fenyegetett, hogy a madagaszkári események miatt létszámhiánnyal küzdő, ezért kevés hadműveleti tartalékkal rendelkező francia erők mélyen bent ragadnak az „erődben”, és utánpótlási vonalaikat a gépesített erőknél logisztikailag jóval rugalmasabb gerillák elvágják.

A LEA-hadműveletet 1947. november közepén leállították, és a franciák megkezdték a felkészülést a néhány nappal később indított CENTURE-hadműveletre, amelynek célja és műveleti területe szinte azonos volt, ezért elmondható, hogy az 1947. őszi hadműveletek egy szinte összefüggő háromhónapos időszakot fednek le.

Összegzés

A LEA-hadművelet tehát látványosan rácafol azokra az indokínai háborúval kapcsolatos népszerű nézetekre, amelyek szerint a Viet Minh területei végig elérhetetlenek voltak a franciák számára. És azokra is, amelyek szerint a gerillák biztonságos területei mindig elérhetetlenek a reguláris fél számára.

A LEA- és az azt követő CENTURE-művelet kis híján a teljes kommunista vezetés fölszámolásához vezetett, amelynek beláthatatlan következményei lettek volna a

21 Demélas, Marie-Danielle : Parachutistes en Indochine. Vendémaire, Paris, 2016. 164. o.

22 Fall 28–29. o.

23 Le Mire 116. o.

24 Gras, Philippe: L'Armée de l'Air en Indochine (1945–1954). L'impossible mission. Paris, L'Harmattan, 2001. (Továbbiakban: Gras) 125. o.

25 Gras 124. o.

háború kimenetelére. Az eseményeket vizsgálva jól látszik, hogy a további tonkini műveletek is nélkülözték a COIN-elemeket, és főleg a háború kezdeti időszakában a franciák konvencionális tevékenységgel igyekeztek csatában megsemmisíteni az ellenséget, ezáltal kivívni a győzelmet.

Így elmondható, hogy az expedíciós erők, bár súlyos veszteséget okoztak az ellenségnek (a két művelet közel 8000 fő veszteséget és 1500 hadifoglyot jelentett,²⁶ nem említve a komoly lőszer-és egyéb hadianyagban mért veszteséget, amelyre a Viet Minh a gyarmati erőknél sokkal érzékenyebb volt.), a franciák harcászati szintű sikert értek el. Ezt azonban a létszámhiány és a mozgékony,²⁷ támadó hadműveletekben is bevethető erők korlátozott rendelkezésre állása miatt kihasználni nem tudták. A bekerítés folytonossága pedig nem volt ekkora erővel biztosítható, így az ellenség átszivárgott a vonalaikon, elkerülve a megsemmisülést.

A francia gépesített és mobil erők úthoz kötöttsége,²⁸ és a földrajzi, valamint az infrastrukturális viszonyok fejletlensége miatt ez nem is lehetett máshogy. Ennek a kötöttségnek az oldására bevetett ejtőernyős erők képességeiken felül teljesítettek, a csapatok magas moráljának és kiváló felkészültségének köszönhetően. Az ő részük-ről a sikert korlátozó tényezők közül a szállító-repülőgépek limitált mennyiségét kell kiemelni, amely megakadályozta, hogy kevesebb hullámban, egyszerre elegendő számú deszantos jusson ki a kulcsterületekre.

A fegyvernemek és haderőnemek együttműködését ilyen szinten igénylő, vakmerő művelet végrehajtását az erőforrás hiánya kényszerítette ki, de jól megmutatta a két szemben álló hadsereg erősségeit. A francia erők kiváló ejtőernyősei kihasználták legnagyobb előnyüket, a hadműveleti mobilitást és a meglepetés erejét, a tüzérség és páncélosok által támogatott gyalogság pedig a konvencionális háborús ismereteit, amelynek hála szemtől szembeni harcban fölmorzsolta a kommunista erőket.

A Viet Minh – ezzel szemben – a terep ismeretét hívta segítségül, és a hézagos francia vonalakon egész alegységek szivárogtak át. Amikor pedig a települések statikus védelmét föladták, a gerilla-hadviselés eljárási rendszerét vették alapul. Az idegen területen harcoló, lakossági támogatás nélküli, nagy logisztikai igényű konvencionális, gépesített erők utánpótlási vonalait kezdték támadni, és rajtaütésekkel, lesállításokkal zaklatták a francia erőket.

A vakmerő hadművelet tehát francia harcászati sikert hozott, de sem katonai, sem politikai értelemben nem tudták a sikert kifejleszteni. Az egyetlen igazi előnyt a gyarmati erők számára a kínai határral párhuzamosan futó 4. számú gyarmati út (RC 4) fölszabadítása és birtokbavétele jelentette, amely lehetőséget nyújtott a

26 Le Mire 119. o.

27 Jelen esetben nem csak a gépesítettséget, mint a mozgékonyaság forrását értjük a fogalom alatt, hanem azoknak az erőknek az összességét is, amelyek nincsenek statikus védelembe rendelve a gyarmati infrastruktúra, települések védelmére. Ez az arány folyamatosan változott, de sosem haladta meg az Indokínában állomásozó csapatok létszámának a negyedét-harmadát. A francia hadvezetés ennek az arálynak a javításra több kísérletet tett a háború folyamán.

28 Jackson, Peter Drake: French Ground Force Organizational Development For Counterrevolutionary Warfare Between 1945 And 1962. Thesis, US Army Command and General Staff College, Ft Leavenworth, 2005. http://www.au.af.mil/au/awc/awcgate/army/cgsc_jackson.pdf (Letöltve: 2019. 05. 29.) 110. o.

kommunisták utánpótlási vonalainak elvágására. A franciák tehát nekiláttak egy statikus védelmi rendszer kiépítésének, amely az út menti kis erődökből és őrtornyokból állt. Ez a rendszer 1950-ig biztosította a francia jelenlétet a térségben.

* * *

A LEA-hadművelet ismertetése, a háború egészét érintő tévképzetek eloszlatása jó alkalmat nyújt a művelettervezés sajátosságainak elemzésére is. A terep egyedisége megkövetelte az erők folyami szállítását is, amely képesség alkalmazása napjainkban például a Duna felső és középső szakaszán egyedülként flottillával rendelkező Magyar Honvédségben méltánytalanul háttérbe szorult. A francia, és később az annak a tapasztalataiból építkező amerikai folyami harctevékenység végig dominálta a sűrű vízhálózattal rendelkező országban zajló hadműveleteket, de ennek hazai földolgozása napjainkban erősen hiányos.

Másodsorban, bár az alkalmazott erő harcászati sikereket ért el, a hadműveleti szint tévesen jelölte ki a célokat, azokhoz pedig nem rendelt elegendő erőt. A bekerítést a kijelölt erők végrehajtották, de nem rendelkeztek a terület teljes lezárásához elegendő gyalogoserővel. Ezen csak tovább rontott a pontatlan felderítés, amely a járhatóságot, de még az ellenséges erő létszámát is hibásan mérte föl. Ez újfent rávilágított arra a tényre, hogy a második világháborútól kezdődően, a felderítés szerepe folyamatosan növekszik. A megfelelően működő felderítés pedig hozzájárul a pontos tervezéshez és a hadműveleti célok helyes meghatározásához.

A felderítés hiányosságai ellenére, végül a francia erők sikereket értek el, de csak azért, mert az ellenséget egy számára kedvezőtlen, konvencionális harc megvívására kényszerítették. Amikor a Viet Minh visszatért az irreguláris eljárásokhoz, a gyarmati erők kénytelenek voltak felfüggeszteni a művelet végrehajtását.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- 1947 Opération «Léa»: l'occasion manquée
<https://www.defense.gouv.fr/terre/actu-terre/1947-operation-lea-l-occasion-manquee> (sz. n.)
 (Letöltve: 2019. 05. 20.)
- Cadeau, Ivan: La guerre d'Indochine. De l'Indochine française aux adieux à Saïgon 1940–1956. Paris, Tallandier, 2015.
- Croizat, Victor (USMC): Vietnam River Warfare (1945–1975). Poole, Blandford, 1986.
- Demélas, Marie-Danielle: Parachutistes en Indochine. Vendémaire, Paris, 2016.
- Fall, Bernard B.: Street Without Joy. South Yorkshire, Pen & Sword, 2006. (továbbiakban: Fall)
- Forgács Balázs: A néppel a népért – korai baloldali partizánelméletek (Marx, Engels és Lenin a forradalmi háborúról) In: Hadtudomány, 2018/2.;
http://real.mtak.hu/82569/1/ht2018_2_43_57_u.pdf (Letöltve: 2019. 05. 30.)
- Franchini, Philippe: Les Guerres D'Indochine. De la conquete française à 1949. Paris, Texto, 2011.
- Gras, Philippe: L'Armée de l'Air en Indochine (1945–1954). L'impossible mission. Paris, L'Harmattan, 2001.
- Jackson, Peter Drake: French Ground Force Organizational Development For Counterrevolutionary Warfare Between 1945 And 1962. Thesis, US Army Command and General Staff College, Ft Leavenworth, 2005.;
http://www.au.af.mil/au/awc/awcgate/army/cgsc_jackson.pdf (Letöltve: 2019. 05. 29.)
- Le Mire, Henri: Histoire des parachutistes français. La guerre para de 1939 à 1979. Paris, Albin Michel, 1980.

- Kemény János: A felkelésellenes hadviselés lakosságközpontú elméletének fejlődése a XX–XXI. században. Phd értekezés, Budapest, Corvinus Egyetem, 2014.;
http://phd.lib.uni-corvinus.hu/769/1/Kemeny_Janos.pdf (Letöltve: 2019. 05. 29.) Salgó László:
Gyarmatpolitika Napóleontól de Gaulle-ig. Budapest, Kossuth Kiadó, 1977.
- Valette, Jacques: Les opérations de l'automne 1947 dans le haut Tonkin: les incertitudes d'une stratégie.
In: Guerres mondiales et conflits contemporains. 2014/4.; <https://www.cairn.info/revue-guerres-mondiales-et-conflits-contemporains-2010-4-page-63.htm#pa5> (Letöltve: 2019. 05. 31.)